

EDINOST

Posamezne številke v Trzinu običajno po 20 cent. — Oglasi se oddajajo v širskosti ene kolone (72 mm) — Oglasi trgovcev in obrtnikov na po 40 cent. osmrtnice, zahvale, posvetila in vabila po 1. —, oglasi denarnih zavodov po 1. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po 1. 2. — Oglasi naročnika in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trzinu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Klic rojakom v težki uri

Kolikor posnemamo iz poročil z dežele, so vest o novi porazdelbi našega ozemlja ljudje sprejeli s velikim zanimanjem. Ne bi pa odgovarjalo resnici, če bi rekli, da naše ljudstvo ne razume pomembnosti te porazdelitve za svoje bodoče politični, narodni in gospodarski položaj. Razume in boli ga. Kako naj bi ne razumelo, ko je ministrski predsednik v svojem ojemnem ukazu Gorici — ker niso mirno in pokorno sprejeli te usodne politično-upravne spremembe — povedal z vso brezobzirno odkritostjo, da je to udarec, ki naj smrtno zadene jugoslovski življenj v Julijski Krajini? Sporočil je, da je tej novi porazdelbi namen: asimilacija jugoslovenskega prebivalstva. Z besedo «asimilacija» je hotel reči: raznarodovanje! Oslabiti nas hočejo politično in narodno in s tem — v naravnih posledicah — tudi gospodarsko. Posebno hudo je zadeta naša Goriska in žnjo tudi ne desedanj glavno mesto. Mesto gorisko bo izgubilo veliko škodo ne le na svoji politični poziciji v deželi, ampak bo občutno zadeto tudi na svojem gospodarskem obstanku. Poznavalec razmer na terenu je razlagati, kako da je gospodarsko življenje tega mesta doslej v glavnem oplojal slovenski del dežele. To resnico nam potrjuje gotovo vsak tamkajšnji trgovec in obrtnik brez razlike narodnosti. S tem, da je Gorica obglavljena kot glavno mesto dežele, se skrči dohajanje ljudi v mesto in zapre se marsikak vir njegovih dohodkov. To resnico nam potrjuje tudi dejstvo, da je nova porazdelba izzvala v vsem prebivalstvu pravo konsternacijo, ki ji je dajalo izraza z upravnimi manifestacijami. Zato je dobilo iz Rima strogo ukor, združen z jasno grožnjo...

Udarec pa je zadel tudi druge predele naše pokrajine, vso našo narodno skupnost. Saj hočejo ves naš narod v Julijski Krajini slabiti narodno in politično in ga potisniti v obnemoglost s tem, da ga bo v vseh treh novih deželah majoriziral drugačni življenj. Udarec je tu in občutno ga vsi najbolje čutijo. Kljub temu, ali bolje rečeno: ravno zato nam bo v tolažbo, če naše ljudstvo v vsej tej žalosti ohrani duševno ravnovesje, da ne bo upovalo, da ostane morala v njem intaktna. Je pač prišel nadenj nov vihar, kakor jih je že toliko doživelo v svoji zgodovini od turških navalov sem pa do današnjega dne. A ne samo doživelo, ampak tudi preživelo. Pretrpelo je sicer mnogokatero izgubo na svoji narodni posesti in na mnogih nekdanjih njegovih ozemljih ima danes le še — grobove! In vendar še živi ta naš narod. Vsi viharji ga niso mogli izbrisati iz vrst živih narodov. Narobe, okrepila se mu je narodna zavest, utrdil se je njegov moralni sestav, napreduje kulturno, dozoreva politično in si ustvarja in spopolnjuje gospodarsko organizacijo. Če bomo z vsemi svojimi silami združeno dalje gradili na teh podlagah, nas tudi ta novi vihar ne bo mogel izbrisati iz vrst živih narodnih organizmov. Živeli bomo in se razvijali, četudi v najbolj neugodnejših razmerah in ob najbrezobzirnejšem pritisku. Kajti na to moramo biti pripravljeni, da se bodo sedaj odkrito napovedani poizkusi za raznarodovanje na vseh poljih — v šoli, v uradih in tudi v javnem življenju — nadaljevali z dolednostjo in neizprosno. Krčila se bo veljava našega jezika v šolah, izganjali ga bodo iz uradov, potiskali ga bodo v vsem javnem življenju. Ali ubiti ga vendar ne bodo mogli, če ga bomo — kakor že rečeno — znali braniti iz sebe in med seboj! Njihove odredbe in njihovi fermani ne segajo v naše družbe,

do naših ognjišč. Ne morejo braniti mater, da bi ne govorila detetu v zibel sladke matere besede; ne morejo braniti očetu in materi, da bi ne vzgajala svojih otrok v zvestobi do svojega rojstva in v ljubezni do svojega jezika. Ne morejo nam braniti, da bi ne govorili v svojih medsebojnih razgovorih prav iz duše v jeziku svojih očetov. In tudi na polje, kjer naše ljudstvo v znoju svojega obraza obdeluje podedovano svojo zemljo, ne bodo mogli postavljati orožnikov in črtni sraje za vsakim našim človekom. Te svobode pri domačem ognjišču, v našem medsebojnem življenju nam ne bo mogel kratiti noben državni aparat in nobena sovražna organizacija, če se je mi sami ne odrečemo.

Često govorijo internacionalci, da je jezik le sredstvo za izražanje misli in da je dalje brez vsakega pomena. Mi pa pravimo, da sta narodnost in jezik v nerazdružljivem medsebojnem razmerju. Eno ne more živeti brez drugega. Kakor poginja jezik, če umira narod, tako je narod zapisan smrti, če mu umira jezik. Dokler pa narod ohranja svoj jezik, si ohranja tudi jamstvo za življenje kot narod in možnost za razvoj. Ni zapisan smrti. Dokler bodo naša doba, naša ognjišča, naši sestanki, vse naše medsebojno življenje svetliča, kjer se bo netil svetli plamen zvestobe in ljubezni do materinega jezika, se bodo ob tej zvestobi in ljubezni razbijali vsi napori za «asimilacijo».

Naša trdna vera je, da bo naše ljudstvo ohranjalo to ljubezen in zvestobo. Zato kličemo rojakom: ne vdajajte se obup! Posebno pa moramo naglasiti, da s temi izvajani ni rečeno, da preneha naša borba za pravico našega jezika in vse naše narodne pravice napram vnanjemu svetu! Nadaljevali bomo to borbo in v tej bomo imeli granitno oporo v trdni, nezlomljivi volji ljudstva za ohranitev svojega jezika in s tem svoje narodnosti. Narodu s tako neodklonljivo voljo se morajo odpreti vrata pravice prej ali slej. Pravica narodov in narodnih odločkov do svojega življenja ima svoje posvečenje v človeški civilizaciji in v idejah sodobne demokracije. Izgine naj iz našega tabora vsako malodušje! Kakor so nevarni lahko živ optimisti, ki nimajo v resnih računih nevarnosti, ki grozijo, ravno tako, ali pa še bolj nevarni so črnogledi pesimisti, ki menijo, da kažejo veliko politično modrost, če na vseh koncih in krajih in na vsakem oglu prorokujejo le nesrečo. Nevarni so, ker širijo malodušje, jemljejo drugim veselje do dela, ubijajo še živeče energije in izpodkopujejo moralo med ljudstvom. Tudi v hudih časih moramo ohraniti duševno ravnovesje, da ne bomo podcenjevali nevarnosti, ohraniti pa moramo obenem voljo in moč za odpor! V takem moralnem sestavu bomo mogli rešiti svoj narodni obstanek in politično veljavo tudi iz sedanjih viharjev! To je naš klic rojakom v tej težki uri.

Kar pa se tiče tistih, ki mislijo, da se dasta siloviti zgodovina in narava z eno potezo peresa ali — palice, se bodo kmalu v praksi prepričali, da to ne gre. Našli se bodo pred vprašanji, ki so jih ustvarili z novo razdelitvijo naše dežele in katerih reševanje bo moralo neizogibno ovirati celo «asimilacijo» italijanskega življa v novih pokrajinah z italijanskim ljudstvom v kraljestvu, kam se da bi pospeševalo «asimilacijo» slovenskega življa!

Vlada je hotela sicer s svojim ukrepom dati kľofuto samo svojim slovenskim podanikom, ni pa daleč čas, ko se bo prepričala, da jo je dala — morda nehoti — vsem ljudstvu v Julijski Krajini. In to ji bo gotovo izkazalo svojo globoko hvaležnost.

privredno ter je bil za ministra poljedelstva imenovan dosedanj minister brez portfelja Gijvo Supilo.

Nov čehoslovski diplomatski zastopnik v Beogradu.

BELGRAD. Vlada čehoslovaške republike je imenovala dr. Jostpa Svagrovskega za odpravnika poslov na čehoslovškem poslanstvu v Beogradu.

Kakor se je javila, je čehoslovsko poslanstvo kupilo poslopje kavarnе «Valjevo», ki se nahaja na oglu ulic kraja Aleksandra in kneza Miloša. Poslanstvo bo obsežno poslopje preuredilo v palačo, kjer bodo nastanjeni poslaništvo, generalni konzulat ter stanovanja za uradno osebje.

Mala ententa in francoski pohod proti Nemčiji — Poincaréjeva brzojavka državnikom Male entente

LJUBLJANA, 9. «Jutrov» dopisnik doznava, da je minister za zunanje stvari dr. Ninčič prejel brzojavko g. Poincaréja, v kateri se podrobno navajajo čimbenice, ki izhajajo iz neuspeha konference v Parizu in ki se za sedaj drže tajno. Doznava se samo to, da Francija tokrat ni zahtevala, da se jugoslov. diplomacija opredeli za francosko ali angleško stališče glede reparacij, naglašala pa, da je bila Francija tudi tolažba jugoslov. zahtev. Poincaré opozarja, da hoče Nemčija razbiti temelje versailleske pogodbe. Nepriznanje vrhovnega sveta za vezniških ministrov in izključno pozivanje na reparacijsko komisijo s strani Nemčije bi dovedlo tudi nasledstvene države bivše avstro-ogrske monarhije do neke vrste vazalov, ki bi ne mogli več odločevati v vprašanih zunanji politiki, čim se pojavljajo med njimi in sosednimi državami. Dalje se

v brzojavki govori o ukrepih, katere namrava Francija izvesti.

Slične brzojavke so bile poslane tudi v Prago, Bukarešto in Varšavo.

Minister za zunanje stvari dr. Ninčič bo na eni prihodnjih sej ministrskega sveta sprožil to vprašanje. Kakor se doznava od dobro informirane osebnosti, bo vlada v vprašanju reparacij stala odločno na strani Francije.

Nov nemški list v Zagrebu

ZAGREB, 9. V Zagrebu je jel izhajati nov nemški dnevnik «Der Morgen». Izdaja ga poseben konzorcij, tiska pa se v tiskarni Tipografije. Odgovorni urednik je Karel Haslach. Kakor se zdi, financirajo novi nemški dnevnik razni finančni zavodi in finančniki.

Jubilej gledališča v Beogradu.

BELGRAD, 8. Dne 16., 17. in 18. t. m. se bo vršila proslava petdesetletnice Srbskega narodnega gledališča. Ob tej priložnosti se bodo sestali v Beogradu zastopniki slovenskih gledališč iz Prage, Varšave, Sofije in zastopniki domačih gledališč. Zelo zanimiv je program za prvi večer. Prva točka: g. B. Nušič s svojim govorom o petdesetletnici. V drugi točki «Pred gledališčem 30. oktobra 1869. leta» ima glavno ulogo tudi Nušič. Ta scena prikazuje hip, ko začenja, l. 1869, prihajati občinstvo, da vidi prvo predstavo v tedaj novem gledališču. Občinstvo je v krinolinah, cilindrih in tedaj navadnih trdih klobukih. Na pozornico prihajajo same znane osebe iz tedanjega belgrajškega življenja.

Tretja točka: Beograd nekdanj in sedaj.

Predstave se bosta udeležili na častnih prostorih tudi dve najstarejši živi članici Narodnega gledališča gg. Milka Grigurova in Julka Jovanović, za katero bo gotovo genljivo, ko bo videla v drugi točki na pozornici igralca, ki bo prikazoval njenega pok. moža Tebo Jovanovića, enega največjih jugoslovanskih igralcev.

Na programu drugega večera je premiera Nušičevega «Nahoda», na programu tretjega večera pa «Prodana nevesta».

Bolgarska

Podrobnosti o silni eksploziji

SOFIJA, 8. O eksploziji, ki je povzročila toliko nesreč, se doznajajo še te-le podrobnosti: V ulici Pirotski je bil navaden promet. Uradniki in delavci so šli na delo. Ob 18.15 zjutraj se je začela v ulici Antim I. močna eksplozija, ki je pretresla vso Sofijo. Mestno četrt med Pirotsko in C. Si meon je pokrkl oblak prahu, slišali so se klici in stoki. Mimoidoči so začeli begati na vse strani, nastala je nepopisna panika. Kmalu nato je oblak prahu izginil in prebivalci so zagledali strašno sliko. Več hiš je bilo razrušenih do tal, druge deloma porušene. Pohištvo razmetano po ulici in dvoriščih. V ulici, kjer se je pripetila nesreča, se je nahajala mehanična delavnica Galickega, Taneva in Milkova. Poleg navadnega dela je ta delavnica začela pred kratkim izpraznjevati šrapnele, ki so jih pošiljali iz arzenala. Sosedje Galickega, ki so slutili nevarnost, so se večkrat pritoževali, toda brez uspeha. Najbrž so v delavnici shranili skrivaj veliko množino pirotehničnih. Kako je nastala eksplozija, ni znano, kajti nihče od navzočih v delavnici se ni rešil. Vsi delavci in sam gospodar Galicki so ubiti. Dopoldne so našli 14 trupel. Druga trupla se nahajajo še pod razvalinami. Poleg delavnice je ubilo tudi nekaj drugih prebivalcev, ki so stanovali blizu delavnice. Težko in lahko ranjenih je nad 100. Eksplozija je bila nenavadno močna. Hiše in izlozbe v bližini delavnice so deloma razrušene. Dvonedolna hiša tik delavnice je popolnoma razrušena. Mnogo družin je ostalo brez strehe. Pod razvalinami so našli dve kameniti šrambi, kamor so spravljali eksplozivne snovi od izpraznjenih šrapnelov in granat. Kdor je dovolil, da se opravlja to nevarno delo v delavnici, ki stoji sredi mesta, bo odgovarjal pred oblastjo za nesrečo. Celi kupi zabojev od 75 cm granat pričajo, da je bila to pirotehnična, ne pa navadna mehanična delavnica. Kako se je vnel pirotehnik, ki ga je bilo po mnenju strokovnjakov nad 200 kg, ni znano. Očividci trdijo, da je bila samo ena močna eksplozija. Zato je verjetno, da se je ogenj pojavil na reji nad pirotehnikom, ki se je vnel in eksplodiral obenem z neizpraznjenimi granatami.

Poljska

Obsedno stanje v Variavi odpravljeno.

VARSAVA, 9. Dekret, izdan od predsednika republike, preklicuje izredno stanje, ki je bilo proglašeno za variavsko okolico dne 16. decembra l. l.

Francija.

Seja odškodninske komisije — Zastiljanje nemških delegatov

PARIZ, 9. Odškodninska komisija se je sestala včeraj ob 15. Sesišani so bili zastiljanje nemške vlade glede vprašanja neizvršene dobave premoga. Seje so se udeležili vsi delegati in pomočniki delegatov. Z nemške strani so bili prisotni Fischer in veliko število izvedencev, ki so pristopili na lašč iz Berlina. Manjka je samo zastopnik «Kohlensindikata», ki bo prišel jutri zjutraj. Po kratkem govoru Fischerja je povzel besedo nemški izvedenec, ki je poudarjal stanje produkcije premoga v sedanjem stanju. Pomanjkljivost na strani

Nemčije predstavlja samo 14% in je deloma upravičena, če se upošteva, da je Francija odklonila sprejem dobrega premoga, češ da je slab, in da je prevoz vsled leda na rekah zelo težaven. Če to tudi ne upravičuje popolnoma neizvršitev dobave — je zaključil nemški izvedenec — vendar se majhna množina, ki še ostaja, trpi po vseh trgovskih navadah.

Komisija je sklenila, da bo počakala prihod zastopnika «Kohlensindikata» g. Lubena, ker izhaja iz izjav delegata Fischerja, da je vsega kriv «Kohlensindikat».

REPARACIJSKA KOMISIJA JE DOGNALA, DA NEMCIJA NI IZVRŠILA SVOJIH OBVEZ

PARIZ, 9. Reparacijska komisija je uradno konstatirala, da Nemčija ni izvršila svojih obvez glede dobave premoga, s tremi glasovi proti enemu. Proti je glasoval angleški odposlanec.

Francoski pohod proti Nemčiji

PARIZ, 9. Francoska vlada je izdala dolejš samo uradna poročila, iz katerih izhaja, da je odšlo v Düsseldorf nekoliko francoskih, belgijskih in italijanskih inženirjev. Francoskim in belgijskim inženirjem so se pridružili tudi italijanski, ker se je dosegel med temi tremi državami sporazum za akcijo proti Nemčiji. Ti inženirji bodo prevzeli vodstvo rudnikov, ki bodo vzeti v zalog, čim bi se izkazalo, da namestitev nemški industrialci ali delavci podvzeti kak čim sabažaje. Počnare je tudi izjavil, da ne bo zaradi akcije proti Nemčiji mobiliziran niti en vojak ali pa železničar.

Medtem pa javljajo listi, da se francoska akcija ni omejila samo na pošiljanje inženirjev v ruhrske kotline in da se je že začel vojaški pohod čez Ren. Düsseldorf je že poln francoskega vojaštva v popolni bojni opremi. Ulice so polne avtomobilov, ki vozijo živčev in orožje. Francoske čete so že prispele tudi v Duisburg in Isenburg. Poveljnik angleških čet v Kölnu je bil naprošen, da prepusti francoski vojski kölnsko predmestje. Poveljnik angleških čet je vprašal za navodila svoje vlade. Priča-kuje se vsak hip zasedba Essena. Francoska oblastva so uvedla cenzuro za poštni, brzojavni in telefonski promet med obema bregovima Rena. Poveljnik francoskih čet na Renu general Degonté prispe danes s svojim višjim štabom v Düsseldorf. Vključ vsem tem vojaškim ukrepom pa se vendar poudarja, da ostane vodstvo akcije, ki bo omogočila, da Francija vzame zahtevane zaloge, v rokah medzvezniške komisije. Vojska bo imela samo izvršilno nalogo. Franciji — poudarjajo tukajšnji časopisi — gre le za to, da dobi v svoje roke ključ v vežo ruhrske kotline, ki se nahaja v Essenu. Pozneje bo zasedla Bochum in Dortmund, ki tvorita prvo nadstropje ruhrske kotline. Francija ne bo ukrenila nič proti prebivalstvu ali sedanjim upravi dežele. Gre ji samo za kontrolo nad produkcijo in izvažanjem premoga.

Prebivalstvo zasedenih krajev je ostalo povsem mirno. Vojska ima strogo ukaz, da se izogiba eventualnim incidentom. Tem večje razburjenje pa vlada v Nemčiji. Nemško časopisje naravnost besni proti Franciji. Posebno vznemirjenje je zavladalo v nemških industrijskih krogih. Gre pač za boj med francosko in nemško industrij. V ruhrski kotlini se nahaja tudi ravnatelj komunističnega lista «Humanität», ki razvija s pomočjo nekaterih francoskih komunistov živahno propagando za proglasitev protestne stavke.

Francija in sovjetska Rusija

PARIZ, 9. Kakor javljajo listi, je bil komunistični poslanec in župan mesta Lyonsa Herriot povodom svojega bivanja v Rusiji naprošen od sovjetske vlade, da bi Francija odposlala v Rusijo posebno vojaško misijo, ki bi imela nalogo, da reorganizira sovjetsko rdečo armado. V Rusijo naj bi odpoval general Joffre. Francosko vojno ministrstvo je to prošnjo sovjetske Rusije odklonilo.

Konferenca v Lausanni

Skrajna napetost med Turčijo in Anglijo. Nevarnost nove vojne na vzhodu.

LAUSANNE, 9. Angleško-francoski spor, ki je prišel do izraza na konferenci v Parizu, je vplival, seveda tudi na potek konference v Lausanni. Turška delegacija je postala skrajno nepopustljiva in razen tega tudi nestrpna. Na sobotni seji je prišlo tekom razprave o manjšinskem vprašanju do skrajno razburjenih prizorov. Ko je turški delegat Riza beg na poziv predsednika izjavil, da Turčija vztraja glede manjšin na svojem prejšnjem stališču, sta italijanski in angleški delegat formulirala nekoliko svojih predlogov za zaščito Armencev pred eventualnimi turškimi represalijami. Ze tekom govorov teh dveh delegatov je Riza beg kazal silno nestrpnost. Ko pa se je Barrère pridružil izjavljanjem angleškega in italijanskega delegata, je skočil Riza beg razjarjen po konci in je, ves rudeč od jeze, zakričal:

«Gospoda, vi sami ste krivi vsega, kar se je doslej zgodilo v škodo manjšinam v Turčiji. Te bi bile povsem mirne, ko bi ne bilo intrig vaše politike. Izjavljam vam odkrito, da nimam tukaj nič več opraviti!» Riza beg je po teh besedah zapustil med splošnim presenečenjem dvorano. Predsednik je še zaklical za njim: «Prekrišiti ste pravilnik konference. Odgovarjati boste za svoje vedenje!»

Seja je bila nato prekinjena, in zavezniki delegati so se sestali k tajni seji, na kateri so sklenili pozvati Riza bega, naj da zaveznikom zadostno. Incident doslej še ni rešen.

Med tem postaja položaj na bližnjem vzhodu vedno bolj kočljiv. Angleško civilno prebivalstvo zapuščajo baje v naglici Carigrad. Vsa angleška sredozemska flota je zbrana v Marmorskem morju. Angleško brodogradništvo vsak stik med azijsko in evropsko obaljo. Zdi se, da so Angliji pripravljeni na vse in da hočejo na vsak način preprečiti izkrcanje turških čet v Tracijo. Javlja se tudi, da je atlantska flota že na poti v Sredozemsko morje. Javno je, da gre ta flota na pomoč brodogradu v Marmorskem morju. Kakor se vidi, Anglija ne izgublja časa in hoče poudariti svoje stališče nasproti Turčiji s preprečevanjem sredstev.

Na drugi strani pa tudi ne stoji križem rok. V angorski narodni skupščini se že nekaj časa z ogajevitimi govori proti Angliji pripravljajo za novo vojno. Turki se zanašajo na pomoč Rusije in indijskih muslimanov, kjer so kemalisti razvili silno agitacijo za splošno protiangleško vstajo. Po informacijah Hasan bega, ki se je vrnil iz Lausanne v Angoro, se zdi, da bo Francija v slučaju turško-angleškega konflikta na vzhodu ohranila nevtralnost, do brohotno Turčiji, ker se njeni interesi tudi glede vzhoda precej križajo z angleškimi. Sklenjeno je bilo, da mora Turčija pod vsako ceno vztrajati pri takozvanem nacionalnem paktu, in da naj turška delegacija v Lausanni k večjemu začne pogajanja s posameznimi državami, da tako ostane Anglija ceamljena.

Toda Turčija v svojih računih brzkonice ni upoštevala dogodkov v Porenu, kjer se Francija in Belgija klub neuspehu pariske konference pripravljata na vojaško zasedbo te najbogatejše nemške pokrajine, brez katere grozi nemški industriji popoln polom. Ko bi Francija ne bila gotova, da jo Anglija ne bo preveč resno cvala pri njenem sedanjem podjetju proti nemški industriji, bi gotovo ne nastopala tako samozvestno, kakor bi na drugi strani tudi Anglija pri poravnavi svojih računov s Turčijo morala bolj upoštevati eventualno sovražnost Francije, nego jo upošteva sedaj. Zdi se, da sta se ti dve državi sporazumeli vsaj v tem, da si ne bosta «hodili v zelje». Tako se vsej da sklepati iz sedanjega razvoja dogodkov.

Rusija in vprašanje morskih ožin

LAUSANNE, 9. Rusko odposlanstvo je poslalo glavnemu tajniku konference noto, v kateri opozarja, da je bil načrt glede morskih ožin izdelan brez sodelovanja Rusov ter zahteva ponovno razpravo s sodelovanjem ruskega odposlanstva odklanjajoč v nasprotnem primeru vsako odgovornost za poraz, ki bi ga znala doživeti komisija za morske ožine.

Avstrija

Vrnitev avstrijskega kancelarja iz Budimpešte — Uspeh njegovega potovanja

BUDIMPEŠTA, 9. Avstrijski kancelar je, kakor znano, nedavno prispel v Budimpešto, kjer je stopil v stik z madžarsko vlado. Njegovo potovanje je vzbudilo silno pozornost pri vladah sosednih držav, tem bolj, ker so tudi sami avstrijski opozicijski krogi pripisovali temu potovanju spletke, podobne starim vezem med Dunajem in Budimpešto. V uradnih poročilih o Seipelovih pogajanjih z madžarsko vlado se, seveda, ne vidi nič nevarnega, toda bližnja bodočnost bo pokazala, ali so bili sumi glede Seipelovega potovanja upravičeni.

Kancelar Seipel je sprejel pred svojim odhodom iz Budimpešte častnike, katerim je izjavil, da so imela pogajanja popoln uspeh. Madžarska in avstrijska vlada sta izčrpali v pogajanjih vsa vprašanja dnevnega reda in sta pripravili vse potrebno za podpis dogovora za ustanovitev razsodišča. Ta dogovor ima tem večjo važnost, ker dokazuje, kako Avstrija in Madžarska delujeta za ohranitev miru v srednji Evropi. Avstrijski kancelar je nato izjavil, da je tekom svojega bivanja na Madžarskem dobil vtisek, da so vesti o ogrožanju miru na Madžarskem povsem neutemeljene. «Madžarski narod ve kakor avstrijski, da mora prenašati svojo usodo in obe vladi veste, da služita bolj interesom svojih narodov, če jima omogočita mirno povzdigo». Sporazum med obema vladama je po Seipelovih izjavah popoln. Glede določitve podrobnosti se bo eventualno še enkrat sestel z ministrskim predsednikom Bethlenom.

Madžarska vlada je izdala o pogajanjih uradno poročilo, v katerem ugotavlja, da ni nikakega navzkrižja med Avstrijo in Madžarsko. Vsa eventualna navzkrižja bodo predložena razsodišču in mednarodnemu razsodišču v Haagu. Razsodišče, ustanovljeno z dogovorom v Benetkah, je že poslalo svoje predloge, ki so bili izpremenjeni sporazumno med obema vladama. Pogajanja se bodo nadaljevala koncem januarja na Dunaju. Šlo bo za razna finančna vprašanja, med drugimi za likvidacijo nekdanjega skupnega premoženja in javnih dolgov. Če bi vladi ne mogli rešiti teh vprašanj do 1. aprila, bodo predložena posebnemu razsodišču. Čim bo avstrijska narodna skupščina odobrila avstrijsko-madžarski trgovski dogovor, bo storila isto tudi madžarska vlada. Obe vladi bosta nato ukrenili potrebno za izboljšanje vzajemnih gospodarskih odnosov.

Obe vladi — zaključuje poročilo — sta razen tega izrazili željo, da bi začeli podobna pogajanja z drugimi sosednimi državami.

Z avtomobili skozi Saharo. — Poizkus uspel.

PARIZ, 9. Misija, ki je nedavno odpovala v Saharo, je zaključila svoj prehod čez Saharo z avtomobili. Misija je odšla iz Tugurtu 18. decembra in je dospela v Tombuktu 7. januarja ob 10. uri. Zadnja tapa Burem — Tombuktu je bila doživljena v 27. urah brez postajališča. Ljudstvo je sprejelo misijo z navdušenjem. Materijal je v dobrem stanju.

Italija

Važen vojaški svet

RIM, 9. Pod predsedstvom on. Mussolinija se je vršilo posvetovanje, katerega so se udeležili gen. Diaz, adm. Thaon de Revel, gen. Cavigli, Giardino, Tassoni, Badoglio, adm. Solari, Acton in Cagni. Po daljših poročilih in posvetovanjih se je razprava usmerila na potrebo, da se v najkrajšem času dvigne vojaško letalstvo na višino, ki odgovarja potrebam države.

Pnevmatična pošta v Rimu

RIM, 9. Danes je bila na slovesen način vpeljana služba s pnevmatično pošto v Rimu.

Prenos francoskih vojakov, padlih na italijanskem bojišču, v Francijo

MILAN, 9. Včeraj so začeli izkopavati na pokopališču Musocco trupla francoskih vojakov, ki so tukaj umrli tekom vojne. Trupla bodo prepeljana v Francijo.

Jugoslavija

Muslimani vstopili v vladu — Dr. Supilo minister za poljedelstvo

BELGRAD, 9. Pašić je sporočil Magljičevi skupini, da sprejme njene ponudbe. Designirana kandidata gg. Omerović in Serić sta se nato še včeraj predstavila min. predsedniku, naka je bil podpisan ukaz o njunem imenovanju. Omerović je imenovan za ministra trgovine in industrije, Serić za ministra brez portfelja. Oba ministra sta sinoči položila prisego ter se takoj nato odpeljala v Sarajevo. Istčasno je g. Pašić tudi oddal ministrstvo za poljo-

Dnevne vesti

Druga doba. Pod tem naslovom bo obelodanila rimska revija "Gerarchia" v svoji januarski številki Mussolinijev članek, v katerem Mussolini podaja svoje nazore o naslednjem delu fašistovskega režima in o položaju, ki ga čakajo v bodočnosti. Fašistovska revolucija, pravi Mussolini, je stopila že v svojo drugo dobo. Prva doba je pomenjala velikansko likvidacijo oseb in vladnih metod. Vsakdo čuti, da je čas Giolittijev, Nittijev, Bonomijev, Salandrov, Orlandov in "manjših bogov parlamentarnega Olimpa" končal. Nihče več ne misli na to, da bi se ti ljudje zopet dvignili. Novi močje so na krmlu državnega stroja. Toda ta stroj je obrabljen. Treba je popravljati, čistiti, sploh dati stroju močnost, da dovede italijanske nacije do cilja. Prejšnji močje so znanemariji državni voz, ker niso nikoli bili gotovi, da prispejo do nečesa, da dosežejo kak cilj. To potrebno popraviljanje pa ne more obstojati v razdiranju. Tu tiči, pravi Mussolini, razlika med rusko in latinsko metodo. Moekovska revolucija je odstranila osebe in se je nato vrgla z vso silo na stroj državne uprave ter ga razbila. Fašistovska revolucija pa ne bo razbila v celoti in na enkrat tistega občutljivega in preumetnega stroja, ki ga predstavlja uprava velike države: napredovala bo stopnjevala, korak za korakom. Tako se dogaja, da se vrača Moskva k odhodni točki, med tem ko se Rim oddaljuje od nje z neizbrpno enakomernostjo. Fašistovska revolucija si lahko vzame kot geslo: "Nulla dies sine linea". (Vsak dan korak naprej). Ni dvoma, da je ta druga doba fašistovske revolucije skrajno težavna in skrajno važna. Ta druga doba odločuje o usodi revolucije. Smer, kateri je treba slediti, leži med strahljivo starostjo in nestrpnostjo mladosti. Ta druga doba mora vsuvariti harmonijo med starim in novim, med tem, kar je svetega in jakega v preteklosti in med tem, kar nam svetega in jakega pri naša bodočnost v svojem neizbrpnem naročju.

Jezik na sodnih in v zvezi juljskih sodnikov. Pred nekaj dnevi smo poročali, da je omenjena zveza sklenila pozvati tržaške sodnike, naj vsak v svojem delokrogu praktično odpravijo naš jezik iz sodnih. Včerajšnji "Piccolo" pa je prinesel besedilo vstopnega, katero je omenjena zveza poslala dne 1. t. m. ministrskemu predsedniku Mussoliniju. Podajamo v naslednjem smislu te spomenice. Nekateri trditve spomenice so že same na sebi tako gorostasne, da ne bi potrebovali komentarja, vendar pa si pridružujemo, da se na zadevo povrnemo. Začetno izjemo pri zaključku spomenice, ki je dobesedno sledeča: "Vzpostavitev izključne rabe italijanskega jezika v vseh sodnih uradih Juljske Benečije brez razlike je neopogiba in silna potreba, ki temelji na zgodovinskih, nacionalnih in političnih razlogih." To je zahteva juljskih sodnikov. Zastoj na iščeš v spomenici razloge za to stransko zahtevo. Sodniki namreč pripovedujejo, da se v Trstu, štiri leta po odločitvi, še vedno morajo klanjati avstr. odlokom, ki so z nasilstvom in sleparijo naperjena proti čisto italijanskemu živju Juljske Benečije, na korist drugih plemen. Pred letom 1890., da nikdo ni sanjal o slovenskem jeziku na sodnih in v Trstu, toda stari ali petim odvetnikom da se je posrečilo doseči priznanje slovenskega jezika kot običajnega jezika v Juljski Benečiji in da so nato poplavili sodne in upravne urade v Trstu s slovenskimi spisi. Ti odvetniki še danes zahtevajo, da se govori v Trstu še slovensko in tako se dogaja, da se v Trstu sodi Italijane v slovenskem jeziku. Spomenica nato mirno pripoveduje, kako so tržaški sodniki lani v aprilu, ko priča kovan zakon o ureditvi jezikovnega vprašanja ni hotel priti, vsled iniciative predsednika zborne sodnje, sklenili, da od 1. maja 1922. naprej ne bodo več dovolili slovenskih spisov in razprav. Obzbuja, da je bil ta sklep preklecan. Sodniki končujejo s tem, da ne bodo predložili ne načrtov za zakone ne za odredbe ne za okrožnice, kakor so to storili nekateri sodni uradi na poziv vlade, "iz jednostavnega razloga, ker ne moremo in nečemo — opirajoč se na pravico interpretacije, ki nam je dana — priznati tiste avstrijske odloke, ki so tlačili in so šli za tem, da potlačijo italijanstvo tega ozemlja".

Za danes prijemamo le sledeče. Iz spomenice se vidi, da je delo tržaških sodnikov, vsa spomenica govori le o Trstu, o razmerah drugod gospodje sodniki ne govorijo, ker jih najbrže ne poznajo, in kljub temu zahtevajo na koncu, naj se naš jezik kar "forfait" odpravi iz vseh sodišč Juljske Krajine. Če bi bila njihova spomenica predložena sodnikom samim kot tožba, bi jo gospodje sodniki odbili brez drugega, ker tožbeni zahtevki ne odgovarjajo dejanskemu stanju obrazloženem v tožbi. Resnično povedano, preveč se gospodje sodniki pri sestavljanju spomenice niso potrudili, ali se jim to napravlja. Mussoliniju ne zdi vredno in potrebno, ali pa so tako gotovi zmage. In še nekaj! Imporira nam korajžja sodnikov, ki se skrivajo za omenjeno zvezo. Mladih sod-

nikov imamo tako prekleto malo, da lahko prišemo, da je večina sodnikov, ki so sklenili omenjeno spomenico, služila že pod Avstrijo. Kje pa je bila tedaj njihova "pravica interpretacije" in kje njihova korajžja? Da, da, tudi mi smo živeli pod Avstrijo, včasih smo imeli opraviti s sodnijo ali pa s krogi, ki so bili v ozkem stiku s sodnijo in sodniki, in vemo marsikaj! Danes seveda gre korajžja tržaških sodnikov, ki se skrivajo za imenom svoje zveze, tako daleč, da smatrajo — to bo ostal unikum v pravni zgodovini — kot pravico interpretacije dano sodnikom to, da kako zakonito odredbo kratkomo priznajo ali ne priznajo.

Kje je oblastvo? Iz včerajšnje "Edinosti" so doznali čitatelji, kako opravičujejo opemski tašisti svoje nasilje v Koprivi na Silvestrov večer. Isti večer so imeli — tako se opravičujejo — svoj ples na Opčinah in bali so se — konkurence! To naj bi bila opravičila za nasilstvo na ljudeh in njih imetje? Res čudna dežela mora biti to, kjer ljudje s tako "opravičbo" upravičujejo po zakonu kaznjiva dejanja! Mari so bili s plesom na Opčinah združeni kakšni državni ali drugi javni interesi, ki morajo štiti državni organi? Kako naj si tolnačimo dejstvo, da je omenu nasilstvu v Koprivi azistralo kar dvajset orožnikov? In če so bili s Silvestrovim večerom v Koprivi ogroženi kakšni državni, ali drugi javni interesi, kdo je bil poklican za posredovanje: ali zasebnikov, ali državni organi? V Koprivi pa so dejanski nastopali zasebniki, dočim so — kakor rečeno — orožniki le azistrali! Dobrohotno, seveda. Pa ne za napadence, ampak za napadatelje! Upravičeno je torej vprašanje: kje je oblastvo? Imamo sploh kakšno oblastvo, ki bi štiti slovenskega državljana in njegovo imetje na njegovi lastni zemlji? Take čudne in za državno oblast ne laskave misli se nam vzbujajo sprito dogodka v Koprivi, posebno pa sprito načina, kakor hočejo sedaj opravičevati izvršeno nasilstvo, torej dejanje, kaznjivo po zakonu? In, nota bene, dejanje, ki so mu azistrali državni organi. Ali se še nič ne zavedajo oblastva, kako mora vedeti takih dogodkov padati ugled javnih organov — in s tem tudi ugled oblasti pred ljudstvom? Ponavljamo še enkrat: če se je s "Silvestrovim večerom" v Koprivi zgodilo ali namerovalo kaj nedopustnega, ali celo kaznjivega, so bili le državni organi — in izključno oni — poklicani za posredovanje! Doselej smo vedno mislili, da si v urejeni državi ne sme nihče drugi prisvajati pravic in nalog državne oblasti, pa naj gre tudi za strah pred konkurenco kakemu — plesu! Tako smo mislili mi. Sedaj pa vidimo, da smo se nahajali v hudi zmoti.

Knjige Mohorjeve družbe so srečno primate. Tekom današnjega dneva se odpošljejo v Rojan, Barkovlje in Škedenj. — Kjuder, kpl. **Zenska podružnica "Solskega društva"** v Trstu. Danes zvečer ob 6. in četrt se bo vršila v navadnih prostorih odborova seja. Radi važnega dnevnega reda se naprošajo odbornice, da se seje polnoštevilno udeležijo.

Listnica. G. g. Bukovo! V vašem dopisu je manjkala dan priveditve. Postavili smo ga sami, ne vemo pa, ali odgovarja. Toliko v znanje. — Ured.

Iz tržaškega življenja

Umor v ulici Giuseppe Vidali. — Zenska s prezezanjem vratom. Bilo je včeraj popoldne okoli 2.30, ko so stanovalci hiše št. 2 v ulici Giuseppe Vidali (prej ulica Scorzera) nenadoma zaslišali zamolklo klicanje na pomoč, ki je prihajalo iz stanovanja zasebnice Alojzije Delpin v drugem nadstropju. Kakor da bi trenil z očesom, so planili stanovalci iz svojih stanovanj ter hiteli vsi preplašeni v drugo nadstropje, v stanovanje Delpinove. Tam se jim je nudi pretrfeti prizor: na tleh, na hodniku je ležala v mlaki krvi Delpinova s prezezanjem vratom! Ranjenka je še nekoliko časa zamolklo stekala ter se zvijala od groznih bolečin, potem pa je izdihnila.

Kaj se je bilo zgodilo v stanovanju Delpinove? To vprašanje je šlo od ust do ust med stanovalci. Nekateri so domnevali, da si je ženska sama vzela življenje, drugi so bili zopet drugega mnenja: namreč da so prišli v stanovanje roparji, okradli zasebnico ter ji končno prezevali vrat. Stanovalci so, seveda, marsikaj ugibali, toda pravo niso uganili. Zgodilo se je, kakor se je pozneje ugotovilo, to-le: Delpinova, ki je štela svojih 38 let, je bila že več let ločena od moža. V zadnjem času se je po seznanila z nekim Beletijem, o katerem ni znano nič podrobnejšega. Kakor so pravili stanovalci, je živala Delpinova nekoliko časa z Beletijem v najlepši slogi. Pred par tedni sta pa prišla nenadoma v navskrižje iz doslej neznanih vzrokov in od tedaj dalje sta se redno vsak božji dan prepirala. Včasih sta se celo stekla in sicer tako hudo, da je morala ženska večkrat iskati pomoči na rešilni postaji. Pri tem pa se je seveda obetalo, da se ne bo vsa stvar dobro iztekla.

Včeraj popoldne se je moral Beletij do brega skregeti z Delpinovo v spalni sobi. In pri tej priliki ji je prezeval — ne ve se s kakšnim orožjem — vrat. Nato je zbežal, ne da bi ga kdo videl, dočim se je ženska ranjena priplazila z zadnjimi močmi na hodnik ter od tam klicala na pomoč, dokler ni opesala in se zgrudila na tla.

Morilec se je pozneje sam prijavil na policijo. Niso ga pa mogli zaslišati, ker mu je vsled razburjenja prišlo slabo.

Tatovi v parku v Lipli. V noči od nedelje na ponedeljek, ko je bil čuvaj slučajno odvojen, so se prikradli v park pri Lipli neznani tatovi ter nemoteno posekali nekoliko dreves. Plen so naložili na vozove ter ga odpeljali v doslej neznan kraj.

Doslej je bil aretiran en osumljenec. Škoda v parku znaša okoli 2000 lir.

Nevaren padec. Pomorščak Simon Gerdolino, star 16 let, iz Zadra, je padel pred sinočnim v notranjost jadrnice, ki je zasidrana ob pomolu Sanita. Pri padcu se je precej nevarno poškodoval na glavi. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

Ponarejen stolirski bankovec. Včeraj je bil aretiran in odpeljan v zapor v ul. Coroneo pomorščak Silvan Katarinčič, star 22 let, stanujoč v ulici S. Lucia št. 4, ker je skušal razpečati v neki trgovini v ul. Mazzini ponarejen stolirski bankovec. Aretiranec je izpovedal, da je dobil falsifikat od svoje sestre. Sestra pa je zanikala to trditve.

Prišel je pod lasten voz. Voznik Peter Golobich, star 38 let, stanujoč v ulici Settefontane št. 23, je prišel včeraj popoldne v stari prosti luki pod lasten voz. Pri tem je dobil k sreči le lahke poškodbe na obeh nogah. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico, kjer je dobil prvo pomoč.

Več straha kot drugega. Včeraj jutraj so se vnele v dimniku v nekem uradu v Lloydovi palači saje. To je pa neko uradno tako prestrašilo, da je brž skočila k telefonu ter telefonirala ognjegaščem. Toda "ogjen" se je ugasnil, še preden so prišli ognjegašči tja.

Vzorna služkinja. Včeraj je bila aretirana neka služkinja po imenu Letizia Puccetti, stara 24 let, iz Bolonje. Dekle ima na vesti tatvino zlate zapestnice, katero je bila izvršila v Bolonji, kjer je služila.

Dva kolesarja trčila ob kočijo. Včeraj jutraj se je vozil zidar G. Capon, star 22 let, stanujoč na Škorkliji št. 31, s kolesom po novi opemski cesti. S seboj na kolesu je imel svojega brata Ferdinanda, starega 9 let. Med potjo sta kolesarja zavozila v neko kočijo. Pri temu sta dobila oba precej težke poškodbe na glavi. Prepeljali so ju v mestno bolnišnico.

Ponorečena sleparija v banki della Venezia Giulia. Na Goldonijevem trgu, kjer se je nahajala nekdanja banka Istriana, se nahaja sedaj banka della Venezia Giulia.

Včeraj se je pojavil v tej banki neki elegantno oblečen mladenič ter predložil glavnemu blagajniku ček za 5000 lir. Blagajnik je pregledal ček, in ker je bil večji, je oddal mladeniču 5 tisočakov. Mladenič je nekoč časa pregledoval bankovce; ko je pa zapazil, da ga nihče ne gleda, je potegnil iz zepa ponarejen tisočak ter ga pomešal med dobre. En dober tisočak je pa spravil brž v zep. Nato se je obrnil do blagajnika ter mu dejal, da mu je on dal ponarejen bankovec. Blagajnik pa je razumel "špas" ter oddal mladeniču še večji "špas" pa je bil ta: Ko se je mladenič odpravil — seveda z dolgim nosom — da bo zapustil banko, sta ga prišla dva moža, ki sta se izdala za policista, ter ga peljala proti policiji. Med potjo sta ga pa spustila, ker nista bila policista, temveč kratkomo z njim v zvezi. Kakor se vidi, je bila stvar prav dobro domeničena.

Vesti z Goriskega

Iz Ponikve. Čitalnica v Ponikvah priredi dne 21. januarja t. l. ob 2 uri in pol pop. veselico. Na sporedu je petje, šaloigri "Ne kličite vraga" in "Zaklad", deklamacije in srečolov. K veselici zabavi vjudno vabi Odbor.

Bukovo. Tukašnje gospodarsko in bralno društvo priredi v nedeljo veselico z obširnimi in zanimivimi programom. Vabljeni so vsi prijatelji društva kakor tudi druga bratska društva.

Tu žalost — tam veselje. K poročilu o goriskih demonstracijah in žalovanju pristavljamo še, da so razbili šipe v kavarni Giulia, ker ta ni hotela razobesiti zastave v znak žalovanja. Nekdo se je upal celo zažgati črno zastavo, a je bil tepen, da jih je komaj nesel. Bo vedel za drugič. Seveda je prišlo Mussolinijevo pismo. Ob tej priliki se je mnogo tistih, ki so bili proti priklonitvi k Vidmu, obrnilo in obmolnilo iz gole pokorščine. Na drugi strani pa se je v Vidmu razpisalo veliko veselje, ko so izvedeli, da je bilo mešetarjenje za Gorico uspešno in jim je dežela predana na mišost in nemilost. Izobesili so zastave, pošiljali so v Rim brzojavko za brzojavko, same udanosti in zahvale ni hotelo biti ne konca ne kraja.

Velika nesreča. Preteklo soboto dopoldne je nastala v Plavah velika nesreča. V Ložicah pri Plavah se nahaja skladišče za granate. Ta dan je — hvala Bogu — delalo radi praznika nekoliko manj delavcev kot ponavadi, mesto 30 delavcev, le kakih 5—6. Nekaj delavcev je prenašal granate iz enega skladišča v drugega. Pri tem pa mu je pretežila granata padla z ramen ena tla in povzročila eksplozijo dveh malih granat, ki sta ležala na tleh. To je povzročilo katastrofo. Nastal je grozen, daleč slišen pok; kosi železa so leteli na vse strani; streho hišice železniškega čuvaja je odrgalo. Brzojavili so po pomoč v Gorico, ki je prišla s posebnim vlakom. Tri delavce je ubilo, nekaj ljudi je težko, nekaj pa lahko ranilo. Ranjene so takoj prepeljali v Gorico, da jim dajo potrebno pomoč. Ubiti so bili Lucijan Gruselčič iz Igvene in videmski pokrajini, 23-letni Lavrencij Corró iz Benetk in neki Kristjančič.

DAROVI

Za "Solsko društvo": Otroci Prelog darujejo v počastitev spomina svoje nad vse ljubljene in nepozabne mame L. 200.

Gosp. F. A. nabral v veseli družbi L. 10.

Dne 6. I. so darovali na nekem sestanku v Rojanu in sicer: gg. Pertot in Bandel Josip po 20 L., Bandel Drago 10 L., Vouk Dolfo 2 L., ga A. D. 8 L., A. Pertotova 10 L. — Trgovci z ojem g. A. Ribarič daruje 10 L., Zora Volk iz Podgrada poslala za razprodan blok 100 L., Čok Albert iz Gorpade izročil za razprodan blok 100 L., G. čna Marija Kosmač iz Črnotič p. Črnomkalu izročila za razprodane listke bloka št. 233 L. 62. Ob trenutku novega leta daruje vesela družba v neimenovanem kraju 102 L.

Barč Franc iz Barkovej izročil za razprodane listke blokov št. 319 in 320 L. 77. Stanč daruje 5 L.

Borzna poročila.

Trst, dne 9. januarja 1923.

Jadranska banka	100
Cosulich	360
Dalmatia	358
Gerolmich	1370
Libera Trieste	420
Lloyd	1435
Lussino	650
Martinovich	128
Oceanica	117
Premuda	345
Triptovich	270
Ampela	590
Cement Dalmatia	388
Cement Spalato	284

Tja valja na tržaškem trgu:

Trst, dne 9. januarja 1923.

ogrski krone	—78—	—78—
avstrijske krone	—0275—	—03—
češkoslovaške krone	56.25—	56.75—
dinarji	21.80—	22.20—
leji	11.50—	12—
marke	—21—	—23—
dolarji	20.80—	20.80—
francoski franki	137.56—	138.50—
švicarski franki	387—	391—
angleški funti papirnati	94.70—	95.50—

Opozarjamo cenjene odjemalce, da bodo razne partije blaga, razstavljenega za

PRODAJO

ob priliki sestavljanja

INVENTARJA

KMALU POŠLE

ÖHLER

Corso V. E. III. Štev. 16. Telef. 10-08

Corso V. E. III. Štev. 16. Telef. 24-24

MLIN in ŽAGA

popolnoma nova, s turbino in parnim strojem, ob glavni cesti blizu Maribora, oral zemljišča s sadnim drevjem, se radi selitve takoj proda za 500.000 Dinarjev. Ponudbe pod "Lepa lega" na oglasni zavod Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ul. 15.

ZDRAVNIK

Dr. F. ADDOBATTI sprejema v Sežani štev. 47 od 10 do 12.

APNENICE

tri velike, moderne pri postaji Bivio-Nabrežina se oddajo

Pojasnila daje uprava Edinosti.

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L. 2.—, Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L. 4.—, Kdor išče službo, plača polovično ceno.

SLUŽKINJA se išče. Via Fabbri 10, I. 37

PIANINO, koncerten, velike vrednosti, s koščenimi tipkami, križanimi strunami in moderatorem se proda v Via Istituto 23, V. 38

OSLOVSKI KASELJ se zdravi z zdravilom lekarna Brelich v Sežani. 16

HISA skoraj nova, s šestimi prostori, 3 kletmi hlevom za dve kravi, 1200 m² zemljišča, se takoj proda. V hiši je voda. Hisa je oddaljena tri minute od postaje, 1 minuto od dveh parnih žag. Pojasnila daje Anton Povh, Sv. Peter na Krasu 74. 25

PRSNI SIRUP, najboljšo sredstvo proti kašlju, prehlajenju, influenci. Lekarna v Il. Bistrici. 78/1

BABICA, izkušena sprejema noseče na dom. Ljubezna oskrba. Corso Garibaldi 23, I. 32

STANOVANJE v veži zamenjam z drugim stanovanjem ali s samim velikim prostorom. Piazza S. Francesco 1, kiosk. 33

URADNIK, 28leten, resen, podjeten, vešč polnoma slovenskega, hrvatskega, italijanskega in nemškega jezika, vseh trgovskopisarniških del, strojepisja, sposoben neodvisen skladiščnik, išče primerne službe tudi izven Trsta ali v inozemstvu. Izvrstna pričevala in reference. Ponudbe pod "Zanesljiv" na upravnštvo "Edinosti". 34

POZOR! Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, via Madonna 10. I. 82

Naročate in širite „EDINOST“

Inserirajte v „Edinosti“

Velika zaloga vina, žganja in likerjev

JAKOB PERHAUC

ustanovljena leta 1878

Trst, via S. T. Xydias št. 6, telefon 2-36.

Vedno v zalogi in po cenah izven vsake konkurence: pristen istrski tropinovec, kraški brinjevec in krajski slivovec.

Lastni izdelki: šumeča vina kakor šampanjec, šumeči istrski refošk Lacrima Cristi in druga.

Specialiteta: Jačji konjak in Crema marsala ter raznovrstni likerji in sirupi, kakor pristni malinovci in drugi. (50)

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlati, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veric, krto, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10. II. nadst., vrata 16. Sprejemajo se pošiljke po pošti

OLD SLEUTH: Tajinstveni kovčeg

Kriminalen roman iz ameriškega življenja. Poslavitel Slavomir Josipovič.

TRETJE POGLAVJE.

Manfred je imel nekatere tajne sposobnosti, kakršne so lastne le malokomu med umrljivimi. Med drugim je znal govoriti tudi s truhom tako dobro kot malokdo. Kar je dosegal s tem, je mejilo že na čudovito.

Detektiv se je poslužil nekega večernega vlaka in je po čudnem in redkem naključju dobil ravno tisti prostor, na katerem je sedel oni večer, ko se je bil sešel z damo z okrvavljenim pajčolanom in obleko. Bilo je zopet le še eno mesto prosto in on je ravnotako tudi nekoliko zadremal. Ko se je vzbudil, je v svoje začudenje gledal sebi nasproti zastirto damo, ki je bila sedla tja.

S početka je stmel prevzet vanjo, kakaj navidezna ponovitve njegove pustolovščine je bila prečudna.

Niti trenutke ni mislil, da bi utegnili obe dami biti ena in ista oseba, pa vendar je opazil, da je druga dama ravno tako nervozna, kot je bila prva.

Detektiv se je ozrl po vozu in opazil, da še nekdo drugo oestro opazuje zastirto damo; pozneje je izpoznal, da je to opazila tudi dama in da je ravno to vzrok njenega nemira.

Le en pogled v obliče moža mu je povedal, da je to človek, ki je zmožen vsakega zlega in drzovitega čina.

Večkrat je dama skozi pajčolan pogledovala tja. Videti je bilo, kot da bi rada govorila z Manfredom. Slednjič je pritrjen v roko listek, napisala nanj par besed in ga podala našemu junaku. Manfred je razumel, da se hoče dama izogniti vsakemu prečitemu začudenju in je, ne da bi kako izdal, prečital listek, ki mu ga je bila podala:

"Gospod moj, prosim blagovolite me nagovoriti in spremljati. Vzrok vam pojasnim pozneje!" Za podpis so stale besede:

"Dama v nevarnosti."

Pri prvi ugodni priložnosti se je potem naš junak seznanil z zastirto damo in se ji je predstavil po vseh pravilih. Pri tem se je čisto navadno ozrl na neljubega opazovalca dame in opazil je na močnem obrazu izraz zlobe in zahrbtnosti.

"Dobro ste napravili," je šepnila dama. Zahvaljujem se vam!"